Restaurálási dokumentáció

***Zichy Mihály: A modern szirén* díszkeretéhez**

A restaurálás előtt a kiállításban

2022

Adatok:

Restaurált tárgy: Zichy Mihály: A modern szirén díszkerete (Leltári szám: FEO_2329)

A keret befoglaló méretei: 295x312x7 cm

Feltételezet készítési ideje: 1950-es évek

Őrzési helye: Zichy Mihály Emlékház (Zala, Zichy Mihály utca 20.)

Restaurálás helyszíne: Országos Múzeumi Restaurálási ás Raktározási Központ

Restaurálás időpontja: 2022.01.10. - 03.31.

Restaurálást végezte: **Kolozsvári Gergely** *okleveles faszobrász-restaurátor*
okl.szám: 141/2020

Állapot leírás szemrevételezés alapján

Növényi ornamentikával díszített blondel keret, aranyszínű metállal fémszínezett és patinázott díszkeret.
A hosszabbik oldalak hossztoldottak az utolsó tizenöt centiméteren, a toldás illesztése szembetűnő. A blondel díszek eltöredeztek, és eldeformálódtak, illetve elváltak a keret profilról, emiatt számos helyen hiányzik a díszsor. A hátoldalon lévő 20 mm vastag fenyőlécek deformálódtak, elvetemedtek.
A felület megkopott, elkoszolódott. Korábban temperával és bronzporos festékkel javították a hiányokat.

Hiányzó blondel díszek helyeit lefestették

Hossztoldás a saroknál

Töredezett, felvált blondelminta

Vetemedett keretléc

Restaurálás célja

A restaurálás célja *A modern szirén* díszkeretének teljes helyreállítása. A pergő díszek rögzítésével és a hiányzó mintasor pótlásával, a keret esztétikai állapotának javítása, a szerkezet megerősítésével, kiigazításával. A munka elvégzésével célunk a festmény méltó „keretbe” foglalása.

Restaurálás menete

Bontás:

A Zichy Mihály Emlékházból való könnyebb szállítás érdekében, a vászonkép kivétele után, a keret darabokat elemeire bontottuk. A keretsarkoknál húzott szegekkel voltak megerősítve, illetve enyvvel ragasztva. A hátoldalra erősített vastagító fenyőlécek a sarkoknál feles rálapolással voltak összecsapolva.

A könnyebb visszaszállítás érdekében az elkészült keretléceket a kiállításban szereltük össze.

Elvált blondel díszek visszaragasztása:

A blondel díszek az idők során, a klimatikus viszonyok miatt megrepedezett, illetve elváltak a fa alaptól. A felpöndörödött darabok alányúlva könnyedén eltávolíthatóak voltak, majd egyesével visszaragasztottam D3-as faipari ragasztóval. Az összesen 12 m hosszú keretléceken végig szükség volt erre a megoldásra, melynek elvégzése után lehetett csak folytatni a munkát.

Leválasztott darab visszaragasztása

Tisztítás:

A felületi por és zsíros szennyeződéseket etil-alkohollal tisztítottam le. A bronzporos átfestéseket acetonnal, a temperafestéket vízzel sikerült eltávolítanom.

Tisztítás közben

Temperafesték eltávolítása

Szerkezeti megerősítés:

A hátoldali fenyőléceket vetemedésük miatt eltávolítottam. Szegekkel és enyvezéssel voltak rögzítve. Ezekre a lécekre a vakkeret vastagsága miatt volt szükség, amiket valószínűleg a helyszínen applikáltak rá a „méterkeret" hátoldalára, mely után bronzporos aranyfestékkel festették le az oldalát, a gyári színezés folytatásaként. A fenyőből készült profil lécek is deformálódtak, főként az ágcsomóknál. Volt ahol 5 cm-es eltérés volt az síktól. A kiegyenesítését beirdalással tudtam megszűntetni. A kritikus pontoktól két irányba haladva, a száliránnyal merőlegesen befűrészeltem másfél centiméterenként a hátoldalon, így már engedet annyit, hogy egyenesre lehetett merevíteni. A hátoldali léceket 22 mm vastag, borovi fenyővel pótoltam. Az összeragasztáshoz vízálló *Pattex Palma Fa* ragasztót használtam. A ragasztáskor

egy gyalult pallódarabhoz szorítottam, hogy így a keretlécek egyenesek legyenek. Plusz megerősítésként 30 centiméterenként 40 mm-es reisser csavarokat fúrtam be. A félig rálapoló csapolást alkalmazva a sarkoknál. A helyszíni összeépítéskor L vasakkal, valamint alulról és felülről két-két csavarral raktam össze a sarkokat.

Beirdalás a csomóknál

Pallóhoz szorítás ragasztás közben

Hátoldali vasalások

Plasztikai kiegészítés:

A hossztoldott profildarabokat kettéválasztottam az enyvezésnél, és facsapokkal megerősítve újra ragasztottam őket. A hiányzó profildarabot borovi fenyőből faragtam meg.

Az alapozás hiányait nyúlenyvből főzött krétával pótoltam. Különösen nehéz, és hosszú folyamat volt felépíteni, az 1-2 mm vastag profilokat. A kisebb mélyedéseket *Boróka* márkájú fakittel töltöttem fel. A keret oldalán látható vastagító léceket egy síkba „gletteltem”, hogy egy darabnak tűnjön.

A blondelminták pótlásához szilikongumi negatívot vettem, a mintasor egy ismétlődő szakaszáról. Ez a sablon kellő részletességgel felvette az eredeti minta részleteit, valamint az öregedési repedéseket is. A blondel masszát[1] még melegen a mintába nyomtam, majd kihűlése után a kiegészítendő formát

Kiegészített sarok

[1] Összetétel: Csontenyv, krétapor, terpentin, gyanta, ásványi olaj.

kivágtam, és faragasztóval helyére rögzítettem. A kiegészítések hűen követik az eredeti minta formai megjelenését.

Blondel kiegészítések

Profilozás kiegészítése kréta alappal

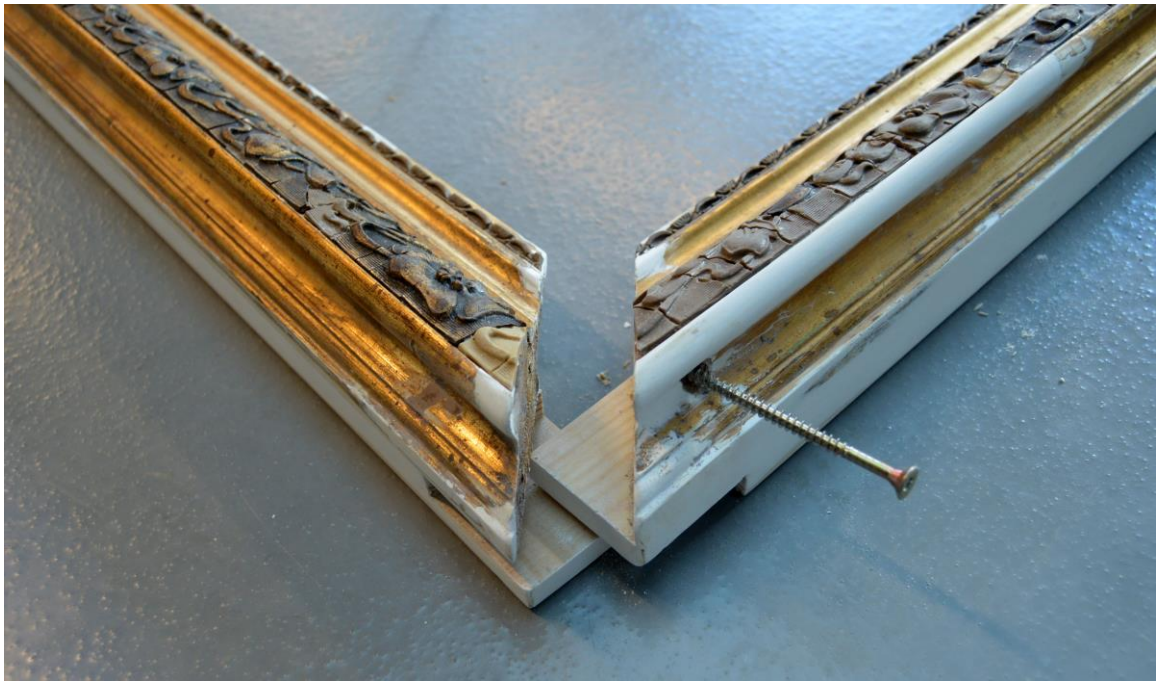

A sarkok csapolással, és oldható csavarozással összeszerelhetőek

Esztétikai helyreállítás:

A profil teljes oldalát, csiszolás után, bóluszra színezett sellakkal szigeteltem le a metálozás előtt. Az arany metállapokat vizes mixtionba lőttem fel. Az új metál színét Rubin sellakkal sikerült az eredetihez igazítanom, mely előtt a felületet acélgyapottal és finom polírpapírral koptattam meg. *Paraloid B67*-tel dúsított szíriai aszfalttal patináztam a keret oldalát.

A blondel kiegészítéseket guache temperával festettem be a patina színét utánozva, majd az újam segítségével hordtam fel a kiemelkedésekre a *Gilding wax*-ot[2], utánozva az eredeti díszek megjelenését.

A retusálás elkészülte után a teljes felületet színtelen sellakkal lakkoztam le.

Színezett sellakk szigetelés

Metállapok fellövése

[2] *Lefranc Bourgeoi*

Blondel díszek patina festése

Kiegészítések aranyozása

Előtte- utána fotók:

Jobb alsó keretsarok

Bal alsó keretsarok